

El pronunciament del tinent general José Mena Aguado contra l'Estatut, que ha tingut un gran ressò en la premsa internacional, va deixar en evidència l'exèrcit espanyol i el ministre de Defensa, José Bono, que des que va prendre possessió havia donat ales a aquesta mena de proclames.

L'exèrcit espanyol està dividit. La setmana de passió que s'ha viscut des dels fets de la Pasqua Militar a Sevilla amb el pronunciament del cap de la Força Terrestre ha creat una barreja de sorpresa, indignació i malestar a les casernes militars de tot l'estat. Els militars no s'esperaven una reacció tan ràpida i contundent del Govern espanyol, que el passat divendres va cessar formalment Mena del seu càrrec després d'haver-lo arrestat durant vuit dies.

Els militars estan, de manera majoritària segons reconeixen en el mateix Ministeri de Defensa, preocupats per l'Estatut, i preveien un posicionament en contra del text català més contundent de l'executiu estatal. Ara bé, una cosa és estar-hi en contra i esperar una

Bono perd el control

reacció més dura i l'altra és insubordinar-se, tal com va fer Mena. Això és el que creu la majoria, que no perd de vista la disciplina com el principal dels valors de qualsevol exèrcit.

Però hi ha una part minoritària de l'exèrcit, que malgrat tot és significativa i significada, que considera que el tinent general, fill de l'alcalde franquista de Palència, molt volgut pels seus companys d'armes i ben considerat com a militar de carrera, no va traïr ningú ni es va insubordinar. "Senzillament va transmetre, tal com li toca fer-ho, el que pensa la majoria", afirmaven en

cercles militars l'endemà del seu discurs.

En aquest sentit, les declaracions de la ultradretana Associació de Militars Espanyols (AME) defensant-lo i criticant el ministre de Defensa José Bono i la carta que van fer arribar a *La Razón* més de mig centenar de *mando'* –entre ells, sis generals– que van ser companys de promoció de Mena Aguado són elements que cal tenir molt en compte. També les cartes de militars en la reserva aparegudes en aquest mateix diari, a *El Mundo* i a *Abc*.

Tant de les declaracions de l'AME com del manifest dels 52 militars es desprèn que el ministre sabia perfectament no solament el que es pensa a les casernes sobre les reformes del model d'estat sinó, fins i tot, que Mena podia aprofitar el seu darrer discurs públic abans de retirar-se el proper mes de març per fer una proclama buscant l'adhesió de diversos companys.

La carta publicada a *La Razón* dona a entendre que la intel·ligència militar, una de les divisions que més es cuiden en les forces armades espanyoles i que han col·laborat algunes vegades en l'anomenada lluita antiterrorista i en tasques de contrainformació amb el Centre Nacional d'Intel·ligència (CNI), podia haver-lo informat. En alguns àmbits es dona per fet que, de manera directa o a través de persones interposades, Mena Aguado va fer arribar al rei Joan Carles (que al cap i a la fi és el seu superior, ja que és el comandant cap de les forces armades i capità general) la seva intenció de fer un pronunciament tan clar i rotund atacant temes com la normalització lingüística i recordant les funcions constitucionals que, en cas extrem, tenen els militars.

De moment, Bono, el nom del qual ja s'ha suggerit com a candidat a abando-

José Bono ha aconseguit, si més no de manera aparent, tranquil·litzar els ànims i reconduir la situació.

nar el gabinet de Zapatero en una imminent crisi de govern, ha aconseguit calmar aparentment les aigües a l'exèrcit. Però la desorientació i el desassossec són patents. Quan el dissabte 7 de gener el tinent general es va desplaçar de Sevilla per reunir-se amb Bono i donar-li explicacions directament –tot i que la reunió va durar poc més de deu minuts–, li va comunicar, de manera agra, que ell no havia fet altra cosa que anar “una mica més enllà” que el cap de l'Estat Major de la Defensa (JEMAD, en nomenclatura militar), Félix Sanz Roldán, i repetir el que molts militars ja havien transmès al ministre personalment o en grup.

Sanz va declarar el passat octubre que els militars tenien “molt interès” que Espanya continués sent “una única i indivisible nació”. Bono, lluny de censurar en el seu moment Sanz Roldán –un militar al qual uneix una certa amistat amb Zapatero, que sempre ha pensat que els militars “són gent molt preparada que cal aprofitar”– el va aplaudir afirmant que el que realment seria preocupant és que “no defensés la Constitució”.

De fet, amb certa murrieria, els populars han optat per intentar acorrallar Bono, que és qui va situar Mena al capdavant de la Força Terrestre de l'Exèrcit de Terra, creada el 2004. Aleshores va haver de triar entre la desena de tinent generals (l'escalafó més alt a banda del de capità general, que ocupa el rei) de les forces armades. Els socialistes recorden que Mena, que sempre havia estat un home “disciplinat i seriós”, era l'únic que complia el perfil i reunia en aquell moment les condicions per posar en marxa el nou comandament. En aquest sentit apunten que va ser el popular Federico Trillo qui li va donar “el regal” de fer-lo primer cap de la Divisió Brunete, la unitat de carros blindats més important de l'exèrcit espanyol, i el va fer després tinent general.

Bono va quedar, malgrat tot, força tocat el mateix dia de la Pasqua Militar. En primer lloc, perquè no va ser capaç de reaccionar i va caldre que fos Zapatero en persona qui, passades les vuit de la tarda, ordenés que es fes pública la petició de cessament de Mena Aguado a càrrec del JEMAD, i en segon lloc, perquè el pronunciament del ti-

El tinent general José Mena Aguado va aprofitar el seu darrer discurs públic abans de retirar-se per carregar contra l'Estatut. Potser una maniobra de tensió calculada.

nent general va eclipsar completament els dos anuncis que va fer aquell dia: el nou sistema de promoció perquè un soldat pugui arribar a general i la creació d'una universitat de l'exèrcit. La repercussió posterior en la premsa internacional també va intranquil·litzar molt el Govern estatal.

En tot cas també hi són els qui sostenen que tot era una maniobra calculada per Bono, que hauria permès que Mena sortís a fer el seu pronunciament per així carregar de tensió el debat de l'Estatut i intentar que una certa sensació de “por” i “pressió” excessiva torbi els negociadors catalans, que ja han hagut de sentir en alguna de les reunions per

pactar el nou marc d'autogovern català allò del “ja veieu com està la cosa” i sentir per boca de dirigents governamentals que ells ja han complert cessant Mena i ara toca correspondre'ls amb moderació.

Després del seu cessament, Mena Aguado quedarà en dos mesos retirat del servei actiu i, a ben segur, sosté un diputat del PSOE “que quan es passi per les casernes i les residències d'oficials rebrà copets a l'esquena dels seus companys d'armes”. Bono, en canvi, potser es penedirà d'haver donat ales a la disbauxa patriòtica dels seus.

Ferran Casas